

بسم الله الرحمن الرحيم

منشور دانستنی های دوره ی ابتدایی

(پایه ششم)

جهت بهره برداری کارشناسان ، مدیران، معاونان، آموزگاران و اولیای دانش آموزان

عنوان و نام پدیدآور	منشور دانستنی‌های دوره‌ی ابتدایی (پایه ششم): جهت بهره‌برداری کارشناسان، مدیران، معاونان، آموزگاران و اولیای دانش‌آموزان / تدوین و تألیف حسین یوسفیان ... (و دیگران).
مشخصات نشر	تبریز: انتشارات آلتین، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۴۰۸ص: مصور، جدول.
شابک	۸۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۲-۱۱-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
یادداشت	تدوین و تألیف حسین یوسفیان، علی محمدزاده، جوادصائبی‌نیا، حمید حمیدی شفق، صاحب عارف، رقیه بیرامی ...
موضوع	آموزش ابتدایی-- راهنمای آموزشی Education, Elementary-- Study and teaching
موضوع	آموزش ابتدایی -- ایران -- برنامه‌ریزی Planning -- Iran -- Education, Elementary
موضوع	آموزش و پرورش -- ایران -- برنامه‌ریزی Planning -- Iran -- Education
موضوع	شاگردان -- ایران -- برنامه‌های فرهنگی Cultural programs -- Iran -- Students
شناسه افزوده	یوسفیان، حسین، ۱۳۵۵ -
شناسه افزوده	پاشائی، جعفر، ۱۳۴۷ -
رده بندی کنگره / رده بندی دیویی	۱۳۹۶ / م۷ LB۱۵۹۲ ۱۳۰۹۵۵/۳۷۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۸۹۹۵۹۹

منشور دانستنی‌های دوره‌ی ابتدایی (پایه ششم)

شورای سیاست گذاری استا جعفر پاشائی، محمدشاطریان، ثریا حسین

پورجمشیدی، ناصر ابراهیمی، نازربار، زاده

تدوین و تألیف: حسین یوسفیان، علی محمدزاده، جوادصائبی‌نیا، حمید حمیدی شفق، صاحب عارف، رقیه بیرامی، زین العابدین عابدینی، شکریه، حیدر علی قربانی، صغری اسدی پور، اعظم باقری، روح انگیز کوهنورد، رسول اسرافیلی، علی اسدی، حارث عصمت قوجانی، سیدمحمد میر اسدی، فرزانه نجفی، معصومه کریمی اصل، لیلا قهرمانی

مسئولین دبیرخانه پایه ششم مستقر در ناحیه چهارم تبریز: احسان رضالو، ابراهیم پور تقی

• ناشر: انتشارات آلتین

• چاپ: اول / قطع: وزیری / بهار ۹۷

• ویراستار: یوسف قربانزاده

• صفحه آرای: مینا نعمتی ورگهان

• عکس و طرح روی جلد: مینا نعمتی ورگهان، سیدجوادبرادران ناطق

• شمارگان و تعداد صفحه: ۴۰۸

• لیتوگرافی / چاپ و صحافی: افرونگ/امین

• تیراژ/ قیمت: ۸۰۰/۱۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۲-۱۱-۹

web: www.Altin-E.ir email: yosefr.@yahoo.com

مرکز پخش: تبریز خیابان امام خمینی (ره) بازار بزرگ تربیت زیر زمین پلاک ۳۱

تلفن: ۰۹۱۴۴۱۲۷۴۹۹ - ۰۹۳۸۱۴۳۱۱۸۵ - ۰۴۱۳۵۵۳۱۹۶۷

بر حسب مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۵ هیأت امنای کانون حقوق و مناسبات این کتاب برای عرضه عمومی باشد.

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۴	پیشگفتار
۱۶	سخنی با اولیای گرامی و همکاران محترم
۱۸	پیام آموزشی-تربیتی
۱۹	فصل اول کلیات
۲۰	دوره‌ی ابتدایی و اهمیت آن
۲۳	برنامه‌ی درس ملی بر اساس سند تحول بنیادین
۲۴	رویکرد برنامه‌ی درسی ملی
۲۴	اصول حاکم بر برنامه‌ی درسی و تربیتی
۲۷	پیش فرض‌های برنامه‌ی درسی ملی
۲۸	اصول حاکم بر راهبردهای برنامه‌ی درسی
۳۰	فصل دوم دانستنی‌های معلمان
۳۱	دانش‌آموزان تلفیقی- فراگیر
۳۱	گروه ۱) دانش‌آموزان دارای آسیب دیدگی‌های جسمانی
۳۳	راهکارهای پیشنهادی برای معلمان دانش‌آموزان کم‌شنو
۳۴	گروه ۲) دانش‌آموزان دارای آسیب دیدگی‌های بینایی
۳۶	راهکارهای پیشنهادی برای معلمان دانش‌آموزان کم‌بینا
۳۸	گروه ۳) دانش‌آموزان دیرآموز
۳۹	راهکارهای پیشنهادی برای معلمان دانش‌آموزان دیرآموز
۴۱	گروه ۴- دانش‌آموزان دارای مشکلات یا اختلالات یادگیری
۴۱	اختلالات یادگیری رایج در بین دانش‌آموزان
۴۴	گروه ۵) دانش‌آموزان دارای مشکلات رفتاری و هیجانی
۴۴	الف) بیش‌فعالی
۴۸	ب) اوتیسم
۵۱	ج) ناسازگاری
۵۵	نوجوانان خود را بیشتر بشناسیم
۸۱	ضرورت آموزش مهارت‌های اجتماعی به کودکان
۸۶	عوامل کاهش رغبت دانش‌آموز برای رفتن به مدرسه

۸۹	فصل سوم دانستنی‌های اولیاء
۹۰	ضرورت ارتباط خانه و مدرسه
۹۳	چند نکته‌ی اساسی در برقراری ارتباط بین خانه و مدرسه
۹۳	همکاری خانه و مدرسه در امور آموزشی دانش‌آموزان
۹۴	قوانین و انتظارات مدرسه از اولیای دانش‌آموزان
۹۷	قوانین سرویس رفت و آمد دانش‌آموزان
۹۹	فصل چهارم معرفی دروس
۱۰۰	قرآن
۱۰۰	اهداف درس
۱۰۱	ساختار و سواى کلی
۱۰۲	جلسه‌ی اول: (خواندن قرآن)
۱۰۲	جلسه‌ی دوم: (تمرین در خانه)
۱۰۳	جلسه‌ی سوم: (خواندن قرآن)
۱۰۵	جلسه‌ی چهارم: (خواندن از روی قرآن کامل)
۱۰۶	درس آخر: (قرآن در تابستان)
۱۰۸	نقش خانواده در دستیابی به اهداف آموزشی قرآن کریم
۱۱۱	فارسی
۱۱۱	اهداف کلی کتاب فارسی ششم
۱۱۳	درس فارسی از منظر هوش‌های چنگانه‌ی هاروارد گاردنر
۱۱۵	فصل اول: آفرینش
۱۲۳	فصل دوم: دانایی و هوشیاری
۱۳۰	فصل سوم: ایران من
۱۳۹	فصل چهارم: نام آوران
۱۴۹	فصل پنجم: راه زندگی
۱۵۹	فصل ششم: علم و عمل
۱۷۱	ارزشیابی درس فارسی پایه‌ی ششم
۱۷۴	ارزشیابی مهارت‌های نوشتاری
۱۷۵	ساختار و محتوای فارسی ششم
۱۷۸	ریاضی

۱۷۸	ابزارها
۱۸۳	نگاه کلی به فصل ۱
۱۸۹	نگاه کلی به فصل ۲
۱۹۶	نگاه کلی به فصل ۳
۲۰۱	نگاه کلی به فصل ۴
۲۰۸	نگاه کلی به فصل ۵
۲۱۵	نگاه کلی به فصل ۶
۲۲۴	نگاه کلی به فصل ۷
۲۳۰	علوم تجربی
۲۳۱	موضوعات علوم تجربی ششم ابتدایی
۲۳۲	سخنی با اولیاء
۲۳۳	توضیحات دروس
۲۵۲	هنر
۲۵۲	سخنی با اولیاء
۲۵۳	ارکان تربیت هنری
۲۵۳	اصول برنامه‌ی درسی هنر
۲۵۴	اهداف کلی برنامه‌ی درسی هنر
۲۵۵	محتوا
۲۵۸	تنوعی هوش های چندگانه
۲۶۰	نقاشی
۲۶۲	کار دستی
۲۶۳	تربیت شنوایی
۲۶۵	نمایش
۲۶۷	تربیت بدنی
۲۶۹	اهداف عمومی تربیت بدنی در آموزش و پرورش
۲۷۰	اهداف اختصاصی تربیت بدنی در آموزش و پرورش
۲۷۱	زمان بندی سالانه درس سلامت و تربیت بدنی پایه ششم دوره ابتدایی

۲۷۲	اهداف ورزش دو و میدانی
۲۷۲	فواید ورزش دو و میدانی
۲۷۲	پس از اولیای محترم انتظار می رود
۲۷۵	جدول ارتباطی اهداف درس تربیت بدنی، پایی ششم ابتدایی
۲۸۰	عنوان های درس تربیت بدنی، رشته ی دو و میدانی
۲۸۱	هذیه های آسمان
۲۸۲	خداشناسی
۲۸۲	پیامبری وامامت
۲۸۳	جهان آخرت
۲۸۴	قرآن کریم
۲۸۴	آداب و اخلاق اسلامی
۲۸۵	احکام و آداب اسلامی
۲۸۶	آداب و مراسم اسلام
۲۸۶	شخصیتهای دینی
۲۸۷	خود شناسی
۲۸۷	سرفصل های برنامه ی تعلیم و تربیت
۲۹۱	اهداف دروس
۲۹۴	ارزشیابی پایانی (پایان سال)
۲۹۵	مطالعات اجتماعی
۲۹۵	فعالتهای کتاب مطالعات اجتماعی
۲۹۶	فصل یک : دوستان ما
۲۹۸	فصل دو : تصمیم گیری
۳۰۰	فصل ۳ : کشاورزی در ایران
۳۰۲	فصل ۴ : ایران و منابع انرژی
۳۰۴	فصل ۵ : شکوفایی علوم و فنون پس از ظهور اسلام
۳۰۶	فصل ۶ : سفری به اصفهان
۳۰۷	فصل ۷ : اوقات فراغت
۳۰۸	فصل ۸ : پوشاک ما
۳۱۰	فصل ۹: دریا های ایران
۳۱۱	فصل ۱۰ : ایران و همسایگان

۳۱۲	فصل ۱۱ : ایستادگی در برابر بیگانگان
۳۱۴	فصل ۱۲ : آزادی خرمشهر
۳۱۶	کاروفناوری
۳۱۷	پروژه های عملی
۳۱۸	رایانه
۳۱۹	سخنی با والدین محترم
۳۲۱	ساختار زمان آموزشی
۳۲۲	ارزشیابی
۳۲۳	آشنایی با رایانه
۳۲۷	نمونه فهرست و ارسى برای ثبت ارزشیابی درس آشنایی با رایانه
۳۲۸	صنایع دستی
۳۲۹	اهداف درس
۳۳۱	نمونه فهرست و ارسى رای ثبت ارزشیابی درس هنرهای دستی
۳۳۵	الگوریتم و روند نما
۳۳۸	نمونه فهرست و ارسى برای ثبت ارزشیابی درس الگوریتم و روند نما
۳۳۹	پروژه ها و پودمان های انتخابی
۳۴۲	تفکر و پژوهش
۳۴۳	معرفی درس تفکر و پژوهش
۳۴۴	شیوه ی ارزشیابی درس تفکر و پژوهش
۳۴۷	دروس تفکر تفکر و پژوهش در یک نگاه
۳۵۲	فصل اول
۳۵۴	فصل دوم
۳۵۹	فصل سوم
۳۶۴	فصل چهارم
۳۶۸	فصل پنجم ارزشیابی کیفی-توصیفی.....
۳۶۹	ارزشیابی کیفی-توصیفی
۳۶۹	ضرورت تغییر شیوه ی ارزشیابی
۳۷۰	ارزشیابی کیفی-توصیفی چیست؟
۳۷۱	ابزارهای ارزشیابی کیفی – توصیفی
۳۸۱	پرسش های پی گیر

۳۸۱	تکالیف درسی
۳۸۵	باز خورد چیست؟
۳۸۸	گزارش پیشرفت تحصیلی
۳۹۰	وقفه ی تحصیلی
۳۹۲	انواع تکلیف
۳۹۵	چند نکته پیرامون انتخاب کتاب غیر درسی برای کودکان
۳۹۶	چگونه کتاب مناسب برای فرزندان انتخاب کنیم؟
۳۹۹	ضمائم و منابع.....
۴۰۶	منابع

www.ketab.ir

مقدمه

یکی از نظام‌های مهم و مؤثر در جهان امروز و آینده، نظام آموزش و پرورش می‌باشد. نظامی که نقش اساسی و زیربنایی در رشد و توسعه‌ی جوامع بشری داشته و موضوع اساسی و محور اصلی آن تعلیم و تربیت انسان است. نظامی که از یک سو تربیت انسان‌هایی سالم، مؤمن، بالنده، عالم و متعادل را بر عهده دارد و از سویی دیگر به تربیت و تأمین نیروی انسانی مورد نیاز جامعه می‌پردازد. وظیفه‌ی اصلی آموزش و پرورش به عنوان یک نهاد دولتی و رسمی، پرورش شهروند سالم و نیروهای انسانی متعهد و کارآمد برای ورود به جامعه است که در این میان نقش خانواده و والدین را نمی‌توان نادیده گرفت. در سال‌های اخیر با نهایت به برنامه‌ی درسی ملی و سند تحول بنیادین آموزش و پرورش سعی شده است برنامه‌ی ملی و آموزشی به گونه‌ای تدوین شود که موجبات تحول در شیوه‌های سنتی تدریس معلمان را فراهم آورد و به جای سخنرانی‌های خسته کننده و انتقال مستقیم دانش به فراگیران و حفظ کردن مطالب، آنان را به فراگیری راه‌های کسب دانش و یادگیری هدایت نماید. این امر در دوره‌ی ابتدایی از اهمیت و حساسیت ویژه‌ای برخوردار است، چون اولین گام‌های آموزش رسمی در این دوره شکل می‌گیرد. مسئولین آموزش و پرورش در چند سال اخیر با تمسک به بنیادهای برنامه‌ی درسی ملی و سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، خصوصاً خط مشی قرار دادن و پیروی از منویات مقام معظم رهبری "مدظله العالی" دست به تحول در آموزش و پرورش زده‌اند و اقدام به تألیف کتاب‌های جدید نموده‌اند و تغییرات اساسی در محتوا و آموزش دروس پدید آورده‌اند. جهت تحقق اهداف عالی تعلیم و تربیت اسلامی - ایرانی، همکاری صمیمانه و تنگاتنگ نهاد خانواده و مربیان ضروری است.

مجموعه‌ی حاضر شامل کتاب و محتوای الکترونیکی، تلاشی است در راستای تحقق راهکار ۴/۳ از فصل هفتم سند تحول بنیادین مبنی بر تدوین برنامه‌ی جامع مشارکت خانواده و نهادهای تربیتی و آموزشی برای تقویت فرهنگ تربیتی خانواده و تحقق شایستگی‌های پایه‌ی دانش‌آموزان. لازم است تا والدین به عنوان یکی از ارکان مهم تعلیم و تربیت نسبت به این تغییرات آگاهی لازم را داشته باشند.

محتوا و مطالبی که در این مجموعه آورده شده است راهی است برای تقویت و بهبود پل ارتباطی بین خانه و مدرسه، جهت دست‌یافتن به اهداف و الای تربیتی و آموزشی در چهار فصل، که شامل مباحث ذیل می‌باشد:

فصل اول: کلیات (دوره‌ی ابتدایی) اهمیت آن، برنامه‌ی درسی ملی بر اساس سند تحول بنیادین، رویکرد برنامه‌ی درسی ملی، اصول حاکم بر برنامه‌های درسی و تربیتی، پیش فرض‌های برنامه‌ی درسی ملی، نقش معلم از دیدگاه برنامه‌ی درسی ملی، اصول حاکم بر راهبردهای یاددهی-یادگیری

فصل دوم: دانستنی‌های معلم (طرح سنجش و ضرورت آن قبل از آغاز مدرسه (ویژه‌ی پایه‌ی اول)، دانش‌آموزان تلفیقی- فراگیر، ویژگی‌های دانش‌آموزان به تفکیک پایه ضرورت آموزش مهارت‌های اجتماعی به کودکان، عوامل کاهش رغبت دانش‌آموزان برای رفتن به مدرسه)

فصل سوم: دانستنی‌های اولیاء (ضرورت ارتباط خانه و مدرسه، چند نکته اساسی در برقراری ارتباط بین خانه و مدرسه، همکاری خانه و مدرسه در امور

آموزشی دانش‌آموزان، قوانین و انتظارات مدرسه از اولیای دانش‌آموزان، قوانین
سرویس رفت و آمد دانش‌آموزان)

فصل چهارم: (معرفی دروس پایه‌ی ششم، اهمیت بازی، معرفی چند
بازی بومی - محلی)

فصل پنجم: (ارزشیابی کیفی-توصیفی، انواع تکلیف، چند نکته پیرامون
انتخاب کتاب غیردرسی برای کودکان و ضمام)

www.ketab.ir